



Bryssel 11.8.2014
COM(2014) 513 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen täytäntöönpanon yhteisestä tarkastelusta

{SWD(2014) 264 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

terrorismin rahoituksen jäljittämishjelmaa varten tapahtuvaa rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelyä ja siirtämistä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin koskevan Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välisen sopimuksen täytäntöönpanon yhteisestä tarkastelusta

Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välinen sopimus rahaliikenteen sanomanvälitystietojen käsittelystä ja siirtämisestä Euroopan unionista Yhdysvaltoihin terrorismin rahoituksen jäljittämishjelman (TFTP) tarkoituksiin tuli voimaan 1. elokuuta 2010¹.

Menettelyihin liittyvät näkökohdat

Sopimuksen 13 artiklassa määrätään, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen tarkasteluvaluuskunnat tarkastelevat yhdessä säännöllisin väliajoin suoja- ja valvontatoimia sekä vastavuoroisuutta koskevia määräyksiä. Tarkasteluvaluuskunnissa ovat edustettuina Euroopan komissio, Yhdysvaltojen valtiovarainministeriö sekä kaksi EU:n jäsenvaltioiden tietosuojaviranomaista. Lisäksi niihin voi kuulua turvallisuus- ja tietosuoja-asiantuntijoita sekä henkilöitä, joilla on oikeudellista kokemusta.

Helmikuussa 2011² toteutettu sopimuksen ensimmäinen yhteinen tarkastelu kattoi ensimmäiset kuusi kuukautta sopimuksen voimaantulosta (1. elokuuta 2010 – 31. tammikuuta 2011) ja lokakuussa 2012³ toteutettu toinen yhteinen tarkastelu kattoi seuraavat 20 kuukautta (1. helmikuuta 2011 – 30. syyskuuta 2012). Komissio antoi 27. marraskuuta 2013 tiedonannon Euroopan komission ja Yhdysvaltojen valtiovarainministeriön yhteisestä kertomuksesta, jossa tarkastellaan toimitettujen TFTP-tietojen hyödyllisyyttä sopimuksen 6 artiklan 6 kohdan nojalla⁴.

Tämä kolmas yhteinen tarkastelu kattaa 17 kuukauden ajanjakson (1. lokakuuta 2012 – 28. helmikuuta 2014). Sopimuksen 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan unionia edusti Euroopan komissio ja Yhdysvaltoja Yhdysvaltojen valtiovarainministeriö. EU:n tarkasteluvaluuskunnan puheenjohtajana toimi komission korkea virkamies ja siihen kuului yhteensä kolme komission henkilöstön jäsentä ja kaksi tietosuojaviranomaista, joista yksi oli myös valuuskunnan oikeudellinen asiantuntija.

Kolmas yhteinen tarkastelu toteutettiin kahdessa vaiheessa: 1. huhtikuuta 2014 Haagissa Europolin tiloissa ja 8. ja 9. huhtikuuta 2014 Washingtonissa Yhdysvaltojen valtiovarainministeriössä, jäljempänä 'valtiovarainministeriö'.

¹ EUVL L 195, 27.7.2010, s. 5.

² SEC(2011) 438 lopullinen.

³ SWD(2012) 454 lopullinen.

⁴ COM(2013) 843 final, 27.11.2013.

Kertomus perustuu tietoihin, jotka sisältyivät valtiovarainministeriön kirjallisiin vastauksiin, jotka se antoi ennen tarkastelua lähetetyssä EU:n kyselylomakkeessa, valtiovarainministeriön henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa saatuihin tietoihin sekä muista julkisesti saatavilla olevista valtiovarainministeriön asiakirjoista saatuihin tietoihin. Lisäksi käytettiin tietoja, jotka Europolin henkilöstö toimitti tarkastelun aikana, ja Europolin yhteisen valvontaviranomaisen maaliskuun 2013 tarkastuskertomus huomioitiin. Käytettävissä olevien tietojen täydentämiseksi komissio tapasi myös nimetyn palveluntarjoajan ja sai siltä tietoja.

Suosituksukset ja päätelmät

TFTP on tärkeä väline, jolla saadaan oikea-aikaisia, tarkkoja ja luotettavia tietoja terrorismin suunnitteluun ja rahoitukseen liittyvästä epäilyksenalaisesta toiminnasta. Sen avulla voidaan tunnistaa ja jäljittää terroristeja ja heidän tukiverkostojaan kaikkialla maailmassa.

Komissio pitää myönteisenä Yhdysvaltojen viranomaisten lisääntynyttä avoimuutta tietojenvaihdon osalta, joka osoittaa TFTP:n merkityksen kansainvälisen terrorisminvastaisen toiminnan kannalta. TFTP-tietojen hyödyllisyyttä käsittelevään yhteiseen kertomukseen ja tähän tarkasteluun sisältyvät yksityiskohtaiset tiedot siitä, millä tavoin TFTP-tietoja voidaan käyttää ja käytetään, sekä useat konkreettiset esimerkit antavat huomattavaa lisätietoa TFTP:n toiminnasta ja lisäarvosta.

Valtiovarainministeriöltä, Europolilta, nimetyltä palveluntarjoajalta ja riippumattomilta valvojilta saatujen tietojen ja selitysten, asiaa koskevien asiakirjojen tarkistamisen ja TFTP-tiedoista tehtyjen hakujen edustavan näytteen perusteella komissio katsoo, että sopimus ja siihen sisältyvät suoja- ja valvontatoimet on pantu asianmukaisesti täytäntöön ja että valtiovarainministeriö on noudattanut toisen yhteisen tarkastelun päätelmiä.

Europol toteuttaa tarkastustehtävänsä 4 artiklaa täysimääräisesti noudattaen valtiovarainministeriöltä saatujen yksityiskohtaisten ja säännöllisesti päivitettävien lisäasiakirjojen perusteella. Valvontamekanismi toimii sujuvasti ja vaikuttavasti sen varmistamiseksi, että tietojenkäsittely täyttää 5 artiklassa säädetyt edellytykset. Kaikki valikoimattomat tiedot poistetaan puolivuositain, jotta voidaan varmistaa, että kaikki valikoimattomat tiedot poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua niiden vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön suorittama valikoimattomien tietojen säännöllinen arviointi sisältää arvion tietojen säilytysajoista. Valtiovarainministeriön verkkosivustolla on asianmukaista tietoa tietojen oikaisuprosessista.

Komissio ehdottaa, että jäsenvaltiot harkitsevat säännöllisen palautteen antamista valtiovarainministeriöltä saaduista TFTP-tiedoista, mikä voisi parantaa 9 ja 10 artiklan mukaisesti vaihdettujen tietojen laatua ja määrää. Komissio kannustaa Europolia jatkamaan TFTP:n aktiivista tunnetuksi tekemistä ja tukemaan jäsenvaltioita, jotka pyytävät siltä neuvoja 10 artiklan mukaisten pyyntöjen laatimiseen.

On tärkeää, että Europol täyttää edelleen 4 artiklan mukaisen tarkastustehtävänsä yhtä perusteellisesti ja riippumattomasti kuten tähänkin asti. Komissio jatkaa keskusteluja 15 artiklan tulkinnasta. Artikla koskee oikeutta tutustua asiakirjoihin, ja komissio ottaa huomioon

vastaukset, jotka valtiovarainministeriö tulee antamaan myöhemmin. Lisäksi komissio suosittelee, että valtiovarainministeriö jatkaa valikoitujen tietojen välttämättömyyden arviointia sopimuksen 6 artiklan 7 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä.

Tarkastelun yhteydessä valtiovarainministeriö vahvisti kirjallisesti vuoden 2013 kuulemisissa annettujen vakuutusten pätevyyden. Se totesi, että TFTP-sopimuksen tultua voimaan elokuussa 2010 Yhdysvaltain hallitus, mukaan lukien sen kaikki ministeriöt ja elimet, ovat keränneet ainoastaan TFTP-sopimuksessa sallittuja rahaliikennetietoja EU:n nimetyltä palveluntarjoajalta. Valtiovarainministeriö totesi myös, että kyseisenä aikana Yhdysvaltain hallitus on esittänyt EU:n nimetylle palveluntarjoajalle tai Yhdysvaltain nimetylle palveluntarjoajalle ainoastaan TFTP-sopimuksen 4 artiklassa sallittuja vaatimuksia EU:ssa tallennettujen tietojen antamisesta. Valtiovarainministeriö vahvisti myös, että Yhdysvallat on noudattanut ja aikoo jatkossakin noudattaa täysimääräisesti kaikkia TFTP-sopimuksen mukaisia sitoumuksiaan.

Sopimuksen säännöllinen tarkastelu on välttämätöntä sen asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi, luottamuksellisten suhteiden luomiseksi sopimuspuolten välille ja asianomaisten sidosryhmien vakuuttamiseksi TFTP-välineen hyödyllisyydestä. Komission ja valtiovarainministeriön välillä on sovittu seuraavan yhteisen tarkastelun suorittamisesta sopimuksen 13 artiklan mukaisesti vuoden 2015 jälkipuoliskolla.

Sopimuksen toimintaa, yhteistä tarkasteluprosessia, sen tuloksia ja suosituksia kuvataan yksityiskohtaisesti komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa, joka on tämän kertomuksen liitteenä.